

HNB

Trg hrvatskih velikana 3, HR-10002 Zagreb · T. +385 1 4564 555 · F. +385 1 4610 551
www.hnb.hr

**Očitovanje na primjedbe i prijedloge dostavljene u
sklopu javne rasprave o
Nacrtu odluke o izmjenama i dopunama Odluke o
postupku odobravanja metodologije za određivanje
stupnja rizičnosti kreditnih institucija pri izračunu
premija za osigurane depozite**

prosinac 2017.

UVOD

Hrvatska narodna banka na internetskoj je stranici 20. studenoga 2017. objavila Nacrt odluke o izmjenama i dopunama Odluke o postupku odobravanja metodologije za određivanje stupnja rizičnosti kreditnih institucija pri izračunu premija za osigurane depozite (u nastavku teksta: Nacrt). Mišljenja, prijedlozi i primjedbe na predloženi Nacrt mogli su se dostaviti do 5. prosinca 2017. elektroničkom poštom na adresu zoki@hnb.hr. Tijekom javne rasprave Hrvatskoj narodnoj banci prijedloge i primjedbe dostavile su dvije institucije:

1. Wüstenrot stambena štedionica d.d.
2. Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka.

Zaprimljene primjedbe i prijedlozi te očitovanja na njih nalaze se u nastavku dokumenta.

1. Transformacijska funkcija

1.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Članak 1.

"(4) Stupanj rizičnosti za kreditnu instituciju »i« (ARW_i), članicu sustava osiguranja depozita dodjeljuje se na temelju ocjene zbirnog rizika za tu kreditnu instituciju ($ARSi$) primjenom transformacijske funkcije sljedećeg oblika:

$$ARW_i = \{75 + (150 - 75) \times [1 - \log_n(n - (n - 1) \times ARS_i)]\} \times \mu; \text{ za } n \in N \text{ takav da je } n > 10$$

1.b. Primjedba u javnoj raspravi

Navodi se da je funkciju potrebno ispraviti na način da se $n > 10$ zamijeni izrazom $n \geq 10$.

1.c. Odgovor

Primjedba je prihvaćena. U konačnoj verziji navest će se odgovarajuća formula.

2. Formula izračuna premije i prilagodba definicije cikličkog faktora

2.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Nacrtom nije mijenjana odredba vezana uz formulu izračuna.

2.b. Primjedba u javnoj raspravi

Navodi se da bi formulu iz Odluke o postupku odobravanja metodologije za određivanje stupnja rizičnosti kreditnih institucija pri izračunu premija za osigurane depozite, u kontekstu postojeće definicije i umnoška s μ , trebalo nadopuniti na način da obuhvaća i osiguranje ciljane razine premije (T) u skladu sa Smjernicom EBA-e o metodama za izračun premija sustavima osiguranja depozita (EBA/GL/2015/10), odnosno da je potrebno uključiti koeficijent prilagodbe na način da obuhvaća i osigurane ciljane razine premije u razdoblju od deset godina uz primjenu i cikličkog faktora.

U vezi s navedenim iznosi se da bi formula za izračun rizikom ponderirane premije osiguranja depozita za svaku kreditnu instituciju članicu trebala biti:

$$C_i = CR \times (ARW_i \times \mu) \times CD_i$$

Stoga se navodi da je definicijom pojma ciklički faktor potrebno obuhvatiti i usklađivanje do ciljane razine premije te da bi ona trebala glasiti:

"Ciklički faktor (μ) je koeficijent koji, uzimajući u obzir fazu poslovnog ciklusa te utjecaj procikličkih kretanja na visinu opterećenja za članice sustava osiguranja depozita, prilagođava ukupan iznos uplaćenih premija svih kreditnih institucija tako da se zadovolji zakonski uvjet i u zadanom roku dosegne ciljana razina prikupljenih premija."

2.c. Odgovor

Primjedba se ne prihvaća. Hrvatska narodna banka donosi i mijenja ovaj podzakonski propis na temelju odredbe članka 21. stavka 12. Zakona o osiguranju depozita ("Narodne novine", br. 82/2015.). Tom je odredbom propisano da će Hrvatska narodna banka donijeti podzakonski propis kojim se pobliže uređuje postupak odlučivanja o zahtjevu za izdavanje odobrenja za metodologiju za izračun stupnja rizičnosti pojedine kreditne institucije, kriteriji koji moraju biti zadovoljeni da bi metodologija bila odobrena, rokovi odlučivanja o zahtjevu, dokumentacija na temelju koje se odlučuje i koju je potrebno priložiti zahtjevu, redovita dinamika ažuriranja metodologije, dobivanje odobrenja za ažuriranu i izmijenjenu metodologiju te izvještavanje Hrvatske narodne banke.

Kao što je vidljivo iz navedene zakonske odredbe Hrvatska narodna banka nije ovlaštena određivati način izračuna premije za osigurane depozite. Način izračuna premije za osigurane depozite već je propisan člankom 21. stavkom 4. Zakona o osiguranju depozita, u kojem je propisano da se premija izračunava kao umnožak premijske osnovice, premijske stope i stupnja rizičnosti kreditne institucije. Koeficijent prilagodbe nije predviđen Zakonom o osiguranju depozita niti je tim zakonom Hrvatska narodna banka ovlaštena mijenjati formulu izračuna premije za osiguranje depozita.

Ciklički faktor iz Odluke o postupku odobravanja metodologije za određivanje stupnja rizičnosti kreditnih institucija pri izračunu premija za osigurane depozite nije koeficijent prilagodbe. Prema definiciji cikličkog faktora iz predmetne Odluke to je koeficijent koji, uzimajući u obzir fazu poslovnog ciklusa te utjecaj procikličkih kretanja na visinu opterećenja za članice sustava osiguranja depozita, prilagođava ukupan iznos uplaćenih premija svih kreditnih institucija tako da se zadovolji zakonski uvjet i u zadanom roku dosegne ciljana razina prikupljenih premija i taj ciklički faktor Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka uzima u obzir pri izračunu premije u skladu s člankom 21. stavkom 15. Zakona o osiguranju depozita, u kojem je propisano da će Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka uzeti u obzir i fazu poslovnog ciklusa te utjecaj procikličkih premija na visinu opterećenja za članice sustava osiguranja depozita.

3. Izvješćivanje Hrvatske narodne banke

3.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Članak 2.

"(1) Agencija najmanje jednom godišnje izvješćuje Hrvatsku narodnu banku o primjeni metodologije na način da dostavi izračune stupnja rizičnosti svake kreditne institucije za tekuću godinu, pokazatelje rizika, granične vrijednosti i pondere koje pri tome koristi te podlogu za izračun stupnja rizičnosti na kompaktnom disku - CD u programu Microsoft Excel."

3.b. Primjedba u javnoj raspravi

Navodi se da je stupnjeve rizičnosti moguće dostaviti na CD-u u programu Microsoft Excel, i to poštujući načelo broj 7. Smjernica EBA-e da povjerljive informacije treba zaštititi: "rezultate za određenu instituciju treba otkriti toj instituciji, a ne javnosti".

3.c. Odgovor

Primjedba se ne prihvaća. Kako je već definirano člankom 14. Odluke o postupku odobravanja metodologije za određivanje stupnja rizičnosti kreditnih institucija pri izračunu premija za osigurane depozite Hrvatska narodna banka i svi zaposlenici Hrvatske narodne banke odnosno Agencija i svi zaposlenici Agencije dužni su sve podatke i informacije koje međusobno razmjenjuju, radi potrebe izrade metodologije za izračun stupnja rizičnosti, čuvati kao povjerljive te ih bez prethodne pisane suglasnosti neće objaviti ili učiniti dostupnima trećim osobama, a sve u skladu s odredbama Zakona o osiguranju depozita i Zakona o kreditnim institucijama.

S obzirom na to da se kontinuitet ispunjavanja uvjeta na temelju kojih je izdano prethodno odobrenje za korištenje Metodologije za izračun premije za osigurane depozite ne može utvrditi samo na temelju izračunatog stupnja rizičnosti, već su za ocjenu potrebne i informacije o vrijednostima svih pokazatelja rizika, njihovim donjim i gornjim graničnim vrijednostima i dodijeljenim ponderima dopunjen je obuhvat informacija koje je potrebno dostavljati Hrvatskoj narodnoj banci.

4. Tretman poslovnog modela stambenih štedionica glede rizičnosti

4.a. Prijedlog odredbe upućen u javnu raspravu

Nacrtom nije mijenjana odredba vezana uz pondere pokazatelja.

4.b. Primjedba u javnoj raspravi

Navodi se da poslovni model stambenih štedionica nije adekvatno vrednovan glede rizičnosti uzevši u obzir činjenicu da ni jedna stambena štedionica na hrvatskom tržištu nije bila suočena s problemima u poslovanju. Izražava se stav da je sadašnja stopa neuravnotežena s profilom rizičnosti stambenih štedionica i da narušava profitabilnost njihova poslovanja te da zbog svoje visine povećava rizik za same stambene štedionice i posljedično za njihove štediše. Stoga se predlaže diferenciranje donje i gornje granice pokazatelja za banke i stambene štedionice te prilagodba iznosa i važnosti pondera za pojedine pokazatelje rizika za stambene štedionice, i to:

- smanjenje pondera za pokazatelj "Udio neopterećene imovine u osiguranim depozitima" sa 17% na 10,5%
- povećanje pondera za pokazatelj "Implicitna stopa rizičnosti imovine" sa 6,5% na 10% i
- povećanje pondera za pokazatelj "Indikator niskorizičnog sektora" s 2% na 5%.

4.c. Odgovor

Prijedlog se ne prihvaća. Hrvatska narodna banka vodila se pri utvrđivanju minimalnih i fleksibilnih pondera/raspona koji se pridružuju određenom pokazatelju Smjernicom o metodama za izračun doprinosa sustavima osiguranja depozita (EBA/GL/2015/10). Budući da Smjernica u međuvremenu nije mijenjana, Hrvatska narodna banka neće mijenjati Odlukom definirane minimalne i fleksibilne pondere/raspone.

Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka godišnje izvještava Hrvatsku narodnu banku o primjeni metodologije za određivanje stupnja rizičnosti kreditnih institucija pri izračunu premije za osigurane depozite te u svakome trenutku može predložiti njezinu izmjenu ako to ocijeni potrebnim. Prema podacima za 2015. i 2016. godinu metodologija za određivanje stupnja rizičnosti kreditnih institucija koju je Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka primjenjivala za utvrđivanje premije za osiguranje depozita rezultirala je razmjerno dobrim grupiranjem kreditnih institucija na visokorizične i niskorizične kreditne institucije te razmjerno prihvatljivim međusobnim poretком institucija unutar tih grupa.